

Turčija sruje enotno fronto na Balkanu

Francoske čete pomagajo Angležem v Afriki

GRŠKA LUKA BOMBARDIRANA

Belgrad, 13. febr. — Poučeni diplomatski krogi pravijo, da je Turčija, nezavojevana zaveznica Velike Britanije, pričela kampa- njo, ki naj bi preprečila razstrelitev vojne na Balkanu. Turška dip- lomacija je napela vse sile, da bi prišla v pomoč pri prijateljski vojni na Balkanu. Turška dip- lomacija je napela vse sile, da bi prišla v pomoč pri prijateljski vojni na Balkanu. Turška dip- lomacija je napela vse sile, da bi prišla v pomoč pri prijateljski vojni na Balkanu.

Vojaški opazovalci trdijo, da je Hitler poslal 25 svežih vojaš- kih divizij v Rumunijo v zadnjih tednih. Nemška oborožena sila v tej državi šteje zdaj okrog 300.000 mož.

Iz Ruš, bolgarskega prista- nišnega mesta ob reki Donavi, poročajo, da je led izginil s te re- ke in da Nemci grade mostove iz oljnih na Donavi z rumunske strani. Druga vest pravi, da je več transportnih letal pripeljalo francoske čete v Bolgarijo.

Kairo, Egipt, 12. febr. —Svo- bodne francoske čete pomagajo Angležem v operacijah proti Italijanom v džunglah južne Libije in libijskih puščavah. Se kaže, da bo italijanski impe- rij v Afriki kmalu razcefran na ose.

Francoski odbor v Londonu je razpisal, da so motorne kolone, katerim poveljuje polkovnik Le Clerc, prodirle 600 milj daleč čez libijske puščave in zasedle več az v južni Libiji. Fašistične le- talske baze so bile zasedene po francoskih četah. Te operirajo tudi v sektorju pri Cufru, aredi- ti mislimanske verske sekte.

Bitoli, Jugoslavija, 12. febr. —

Mussolini je vrgel sveže čete na fronto v centralni Albaniji, ki so napadle grške pozicije. Sem do- pela poročila se glase, da so gr- ki brambovci odbili vse nasko- pe in vrgli Italijane nazaj z ve- likimi izgubami. Več sto italijan- skih vojakov je bilo ubitih in ran- jenih. Padec Tepelenja, ki ga oblegajo grške čete, se pričakuje vsak čas. Ko bo to mesto zavze- lo, se bo Grkom odprla pot proti Valoni, glavni in zadnji italijan- ski pomorski bazi v Albaniji.

Italijanski naskoki so bili od- biti tudi na albanskem obrežju. Grško prodiranje proti Valoni in Berat se nadaljuje. Angleški le- talski so večerj metal bombe na Elbasan, ki so razbile italijanska skladišča gasolina, orožja in stre- liva.

Atene, 12. febr. —Italijanski letalski so večerj bombardirali Pi- reji, luko v bližini glavnega gr-škega mesta. Napad je trajal 35 minut. Nekaj civilistov je bilo ubitih in ranjenih v napadu. Uradno poročilo pravi, da bom- be niso povzročile velike mate- rialne škode.

Angleška delavska stranka nastopila proti komunistu

London, 11. febr. — Delavska stranka v distriktu North Ham- mersmith je pozvala D. N. Ham- mersmith, naj takoj resignira kot član parlamenta, ker se je zvezal s kom-unisti. On je bil vodilna osebnost na "judski konvenciji", ki se je vršila pred nekaj tedni in na kateri so komunisti ter drugi levjariji zahtevali, naj Velika Britanija sklene mir z Nemčijo.

Amerika mora dati ladje Angliji

Willkie priporoča sprejetje Roose-veltovega načrta

Washington, D. C., 12. febr. — Wendell L. Willkie je včeraj, ko je nastopil pred senatnim odse- kom za zunanje zadeve, izjavil, da bo Amerika potisnjena v voj- no, če bo osiše porazilo Veliko Britanijo. Njegov nastop pred odsekom je bil dramatičen. Veli- ka množica se je zbrala pred Ka- pitolom in v koridorjih kongres- ne palače, ko je bil naznanjen Willkiejev prihod.

Willkie se je vrnil v Ameriko iz Anglije, kjer je imel več kon- ferenc s premierjem Churchillom, člani njegove vlade in de- lavskimi voditelji, zadnje nede- ljo. Pred odsekom je plediral za sprejetje Rooseveltovega načrta za večjo pomoč Veliki Britaniji, da bo lahko porazila Nemčijo in Italijo v tej vojni. Amerika naj da v najem ali pa posodi Veliki Britaniji pet do deset bojnih la- dij na mesec, zaeno pa naj jo za- laga z letali, orožjem in bojnim materialom. Ako bo ona pora- žena v tej vojni, bo to katastro- fa za ves svet.

Poleg Willkieja sta nastopila pred odsekom tudi newyorški župan Fiorello La Guardia in dr. James M. Conant, predsednik univerze Harvard. Oba sta pripo- ročala sprejetje Rooseveltovega načrta.

Willkie se je sinoči oglašil v Beli hiši, kjer je konferiral s predsednikom Rooseveltom. Po konferenci je v razgovoru z re- porterji izjavil, da je razpravljal z Rooseveltom o angleški, frski in mednarodni situaciji na splošno. On je tudi orisal ang- liske produkcijske metode na se- stanku z Rooseveltom, ki so zelo učinkovite.

Angleži operirajo ameriška letala

Izkazala so se kot učinkovito orožje

London, 12. febr. —V Ameriki zgrajena letala in bombniki igrajo važno vlogo v spopadih z Nemci v zraku. Operirajo jih angleški letalci in izkazali so se kot učinkovito orožje in se lah- ko primerjajo z najboljšimi ang- ljskimi.

Večina ameriških letal, ki prihajajo v Anglijo, so tipa Curtiss Hawk. Angleški letal- ci jih preizkusijo takoj po pri- hodu. Druga letala in bombni- ki so tipa Buffaloes, Tomahawks in Martins. Pregled teh je po- kazal, da so zgrajena v skladju z angleškimi obrisi.

Večaki pravijo, da ameriški bombniki so učinkovito orožje v spopadih v gotovih višinah, pomakljivi pa v višinah 35.000 in več čevljev. V tej višini se ne morejo kosati z nemškimi bombniki. Ameriški letalski to- varnarji so bili že opozorjeni na pomanjkljivosti z namenom, da jih odpravijo.

Pogajanja med unijo in družbo

Washington, D. C., 12. febr. —Uradniki Allis-Chalmers Mfg. Co., ki ima svoje tovarne v Mil- waukeeju, in reprezentantje av- ne unije CIO, ki je oklicala stav- ko v tovarnah te kompanije, raz- pravljajo tu glede končanja kon- flikt. Sestanek je aranziral vladni odbor za produkcijo. Uni- ja vztraja pri svojih zahtevah, ki med drugim vključujejo za- prto delavnico.

sto odstotkov v enem letu. Pre- iskavo vodi odbor za reguliranje cen.

LETALA VOZIJO NEMŠKE VOJAKE V BOLGARIJO

Naciji okupirali bolgar- ska letališča

TELEFONSKA ZVEZA PRETRGANA

London, 12. febr. —Poročilo angleške časopisne agenture Reuter iz Beograda pravi, da je tisoč nemških transportnih letal z vojaškimi četami dospelo v Bolgarijo v zadnjih dneh. Veči- na bolgarskih letališč je pod kontrolo nacijaev.

Na tisoče nemških vojakov je prišlo v Bolgarijo iz Rumunije od 1. februarja. Tanki so bili pri- peljani v Bolgarijo čez reko Do- navo.

Belgrad, 12. febr. —Nemška transportna letala dovažajo vo- jaške čete v južnovzhodno Evro- po, dočim turški listi pišejo, da je na tovornih avtih dospelo na tisoče Nemcev v civilnih oblekah v Bolgarijo. "Naš cilj je Bospor in Sredozemlje," so izjavili nem-ški vojaški častniki. To izjavo je objavil list-*Otrati Politika*, glasi- lo turške vlade.

Poročila iz Budimpešte pravi- jo, da so ljudje opazili 31 nem-ških transportnih letal, ko so le- tala čez glavno ogrsko mesto proti Bolgariji in Rumuniji. Veli- ke militaristične aktivnosti, sle- deče prelomu diplomatskih od- nošajev med Veliko Britanijo in Rumunijo, in poročila, da Rusi- ja ne bo pomagala Bolgariji, ki se upira prehodu nemških čet čez svoje ozemlje proti Grčiji in Turčiji, potrjujejo mnenja opa- zovalcev na Balkanu, da prihaja eksplozija v južnovzhodni Ev-ropi.

Telefonska zveza med Bolga- rio in drugimi balkanskimi drža- vami je bila večerj pretrgana brez pojasnila. Turški uradni tisk napada bolgarskega premie- rja Bogdana Filova in mu oči- ta, da ni dal jasne izjave na ob- dolžitev angleškega premierja Churchilla, ki je v svojem govo- ru po radiu zadnje nedeljo izja- vil, da se nemški letalci in voja- ki nahajajo v Bolgariji.

Turčija je dobila poročila iz zanesljivih virov, da je v Bolga- rijo vkorakalo že več tisoč nem-ških vojakov. Čez dvesto tovorn- nih avtov z nemškimi vojniki je prišlo v Bolgarijo preko Dobru- dže.

Unija med Anglijo in Ameriko

Ta naj bi bila garan- cija proti izgubam

London, 12. febr. —Edino uni- ja med Združenimi državami in britanskim imperijem bi ustvarila možnost za rekonstrukcijo, ko bo vojna končana. Tako je iz- javil polkovnik in član parla- menta Josiah Wedgwood na javnem shodu v Leedsu. Tako uni- ja bi bila garancija proti iz- gubam zunanjih investorjev.

Wedgwood je sugestivno us- tanovitev britako-ameriške fe- deracije, ki naj bi odprla vrata drugim svobodnim državam, ki bi se hotele pridružiti. "To," je dejal, "bi vodilo v svobodo, za- ščitilo in mir. Če bi privile- girani interesi nasprotovali taki federaciji, bi jih morali odstra- niti. Čez nekaj let bomo vsi brez denarja. Začetki bomo mo- rali znova. Gotovo je, da Ame- rličani ne bodo več investirali svojega denarja v tuji drža- vah. Oni so izgubili poldrugo milijardo dolarjev samo v Nem- čiji v zadnji svetovni vojni."

Italija omejila aktiv- nosti diplomatov

Pariški tisk napada ameriškega poslanika

Rim, 12. febr. —Člani ameri-škega poslanštva, med temi po- slanik William C. Phillips, ne bodo smeli oditi iz Rima brez po- sebne dovoljenja fašističnih avtoritet. Doznava se, da so bile omejene aktivnosti tudi diplo- matov drugih držav.

Doslej so diplomate le telefo- nično obvestili italijansko zuna- nje ministrstvo, kadar so hoteli potovati. Ta privilegij je bil zdaj preklican.

Pariz, 12. febr. —Pariški listi, ki so pod kontrolo nacijaev, nap- adajo ameriškega poslanika Willi- lama D. Leahya in druge diplo- mate. Očitajo jim med dru- gim, da se vmešavajo v zadeve, ki ne spadajo v njih območje in da ribarijo v kalnih vodah, na- mesto da bi se obnašali kot pre- stavniki nevtralne države.

Poročilo iz Vichyja, da je Lea- hy informiral premierja Petaina, da Amerika ni zadovoljna s Ga- stonom Henry-Hayjem, seda- njim poslanikom v Washingtonu, je izzvalo ogorčenje in jezo v francoskih krogih v Parizu. Leahy je svetoval Petainu, naj odpokliče poslanika in na nje- govo mesto imenuje Edouarda Herriota, bivšega premierja in predsednika francoske nižje zbornice.

Sofija, Bolgarija, 12. febr. —Ameriški poslanik George H. Earle je vložil oster protest pri bolgarski vladi, ker je policija odvzela potni list ameriškega kurirju Raymond Leddyju, pre- den je zasedel vlak v Plovdivu, da se odpelje v Turčijo. Leddy je potem informiral poslanika, da so mu turške oblasti dovolile vstop na turško ozemlje, čeprav ni imel potnega lista.

Bolgarski zunanji minister se je pozneje opravičil pri posla- niku. Pojasnil je, da je bil potni list odvzet Leddyju, ker je sku- šal fotografirati predmete v vo- jaški coni. Minister je zagotovil poslanika, da bo potni list vr- njen kurirju.

Nevarnosti na Pacifiku ni

Roosevelt pozdravil japonskega poslanika

Washington, D. C., 12. febr. —Predsednik Roosevelt je ponudil oljko-vejšo Japoniki, ko je izjavil, da nevarnosti glede iz- bruha vojne na Pacifiku ni, obenem pa je naglasil, da je ad- miral Kichiburo Nomura, novi japonski poslanik, ki je večerj prišel v Washington, njegov stari prijatelj.

V odgovoru na vprašanja je Roosevelt tudi dejal, da bo A- merika, čeprav bi bila potisnje- na v vojno na Pacifiku, še na- dalje zalagala Veliko Britanijo z bojnim materialom in drugi- mi potrebščinami. Predsednik je dalje rekel, da se je seznanil z novim japonskim poslanikom, ko je bil pomožni mornarični tajnik v Wilsonovem kabinetu. On ga je sprejel in pozdravil, ko se bo oglašil v Beli hiši.

Poslanik Nomura je bil po- zdravljen po uradnih državn- nega departamenta, ko je izoto- pil iz vlaka na glavni železniški postaji v Washingtonu. Poleg tega so ga pozdravili tudi člani japonskega, italijanskega in nemškega poslanštva.

Silna vročina v Braziliji

Rio de Janeiro, Brazilija, 12. febr. —Najmanj 23 ljudi je umr- lo kot posledica vala silne vroči- ne, ki je zajel to mesto in oko- lico. Vročina traja že več dni in je večerj dosegla 104 stopinje Fahrenheita.

Zagonetni razgovori vznemirjajo Evropo

Domače vesti

Obiski
Chicago: —L. Kalanj iz Chica- ga je 10. t. m. obiskal gl. urad SNPJ.

George L. Brozich umri
Chicago: —Zadnje nedeljo, 9. februarja, je naglo umrl George L. Brozich, bivši gl. tajnik bivše Jugoslovanske katoliške jedno- te (danes Ameriške bratske zve- ze) in drugače znana osebnost med ameriški Slovenci. Star je bil 60 let in doma od Vinice v Beli Krajini, v Ameriko je pa prišel kot desetletni deček z ma- terjo in sestro leta 1890, torej je bil tukaj okrog 50 let. V Chi- cagu zapušča ženo, sina in dve hčeri, v Minnesoti pa brata. Nje- gov tast Anton Horvat je umrl zadnji mesec. George Brozich je bil nekoč odlična oseba. Kot gl. tajnik in gl. blagajnik JSKJ, bankir na Elyju, Minn., in ne- kaj časa tamkajšnji župan je užival še pred dvajsetimi leti ugled političnega in finančnega veljaka. Pred okrog 15 leti se je pa podal v vrtoglave gospodar- ske spekulacije (gradil je letovi- šča v Minnesoti), katere so ga kmalu spravile na kant; zapra- vil je vse svoje imetje—okrog \$50.000—zapravlil je fond \$6000 Slovenskega zavetišča, čigar bla- gajnik je bil in zapravlil je denar mnogih drugih ljudi, ki so mu zaupali posojila. Skratka: izgub- il je vse, premoženje, čast in častice... Zadnjih deset let je živel v Chicagu, preživljal se z obakurnimi deli in pozabljen od vseh—razen od svojih upni- kov.

Clevelandske vesti

Cleveland: —Dne 10. febr. je v bolnišnici umrl Frank Zajbec, star 70 let in rojen v Lukovici pri Domžalah. Zjutraj je bil še na delu v tovarni, kjer mu je prišlo slabo in posli se ga v bolnišnico, tam je pa umrl v ne- kaj urah. Bil je že drugič vdo- vec in od svoje prve žene zapu- šča štiri odrasle otroke. V Ame- riki je bil 27 let.

Krivicki izuril samo- mor, pravi prijatelj

Washington, D. C., 12. febr. —Eitel Wolf Dobert, bivši nemški vojaški častnik, ki se je spri s Hitlerjevim režimom in zdaj pi- še ter predava v Ameriki, je iz- javil, da je general Walter G. Krivicki, bivši načelnik sovet- ske tajne policije v centralni Ev- ropi, izuril samomor. Dobert je rekel, da je bil Krivicki njegov prijatelj in da ga je obiskal zad- nji četrtek. Krivicki se je čudno obnašal in namignil je, da si bo končal življenje. Dobert je dalje rekel, da je general kupil revolver, katerega so našli v sobi ho- tela poleg njegovega trupa. Drugi, med temi Louis Wald- man, odvetnik generala, trdijo, da je bil Krivicki umorjen po agentu Stalinove tajne policije.

Osem ubitih pri eksplozijah

Chicago, 12. febr. —Tri osebe so bile ubite v eksploziji, ki se je večerj pripetila v laboratoriju firme Edwal v dvanajestem nad- stopju poslopja na 790 So. Fe- deral st., šest drugih pa je bilo ranjenih. Ko je nastala eksplo- zija je bilo dvanaest uslužbenk v uradu firme, 23 kemikov in po- magavev pa v laboratoriju.

Philadelphia, Pa., 12. febr. —Eksplozija plina je razdejala več hiš v latinski četrti tega mesta in zahtevala najmanj pet živ- ljenj, 26 oseb pa je bilo ranjenih. Eksplozija je zanelila tudi ogenj.

Splošna mirovna ofenzi- va na vidiku

SESTANEK MED PETAINOM IN FRANCOM

Vichy, Francija, 12. febr. —Iz- gleda, da prihaja splošna mi- rovna ofenziva ali pa nova raz- vrstitev v Evropi, čeprav je še vse zavito v meglo. Obetajo se važni dogodki zlasti v Sredozemlju, ki bodo morda ustavili sovražnosti tamkaj.

Maršal Henri Petain, načel- nik francoske države, je sinoči zapustil Vichy in se odpeljal s posebnim vlakom proti rivijeri, kjer se bo sestal s španskim dik- tatorjem Francom in zunanjim ministrom Sunerjem. Slednja sta večerj prekorčila Francijo na svoji poti v Italijo, kjer bosta imela razgovor z diktatorjem Mussolinijem in zunanjim mi- nistrom Ciano. Vest se gla- si, da bo Mussolini pozdravil Franca v Ventimigliji, mešu ob francoško-italijanski meji.

(Rim molči o sestanku dikta- torjev. Poročila ameriških re- porterjev, ki so omenjala konfe- renco, so bila cenzurirana. Pri- čakuje se, da bo izdan uradni komuniké danes ali jutri.) Nekateri španski voditelji v Vichyju vidijo možnost, da bo tudi Nemčija reprezentirana na sestanku med Petainom in Fran- com. Ta bo morda rezultiral v sporazumu med Španijo in osi- ščim ali pa zvezi med Francijo in Španijo.

(V Madridu so se pojavili le- taki s pozivi, naj protovojni stopijo v špansko tujsko legijo, dočim časopisi naglašajo, da je prišel odločilen moment, ob- enem pa apelirajo na vse Špan- ce, naj bodo lojalni in pokorni diktatorju Franču. Španija ne sme biti brezbržna v tem času, ko prihaja važna odločitev.)

Diplomatični krogi v Vichyju so prepričani, da bo konferenci med Francom in Mussolinijem sledil sestanek med Francom in Hitlerjem, katerega se bo ude- ležil tudi Mussolini. Poročilo, ki pa še ni bilo potrjeno, pravi, da se Nemčija pogaja z Grčijo glede takojšnje sklenitve miru med njo in Italijo. Grčija naj bi obdržala vse ozemlje v Alba- niji, ki ga je okupirala njena armada.

Mnenje prevladuje, da bo Franco odpotoval v Rim, kjer bo obiskal papeža Pija in se po- novno sestal z Mussolinijem. S papežem bo morda razpravljal o "pogojnem" miru, ki je velike važnosti za Španijo, katere pre- bivalci trpe lakoto, ki je posled- ica angleške pomorske bloka- de in vojne v Sredozemlju. Po- jasnjeno še ni bilo, na kakšni podlagi naj bi se vršila taka mi- rovna pogajanja, čeprav bi bila ta omejena samo na Francijo in Italijo. Neki visok uradnik je izjavil, da bo vso Evropo zajela lakota, če bo vojna trajala še eno leto.

Kaj Mussolini hoče od Špani- je, je predmet ugibanj. V dip- lomatičnih krogih se širijo različne govorice, toda domneva je, da bo Mussolini zahteval od Franca, naj mu prisloži na po- moč. Opozoril ga bo na dej- stvo, da so mu italijanske legi- je pomagale v španski civilni vojni. Ali more Španija sploh pomagati Italiji, je vprašanje. Francov odgovor Mussoliniju zavisi od konference med njim in Petainom. Franco in Petain sta prijatelja. Francoski pre- mier je užival zaupanje špan- skega diktatorja, ko je bil po- slanik v Madridu, preden je Francija kapitulirala pred Nem- čijo.

(Se nadaljuje.)

General Douay je bil ostal, na čelu svojega generalnega štaba, sam in upiraje poglede v daljavo na pruske baterije, zamaknjen v sanjarijo, polno neskončne žalosti. Dolgo časa je motril Hattoyski grič, čigar granate so mu padale k nogam. Nato, ko se je obrnil proti Illyski planoti, je poklical častnika, da sporoči tisti brigadi 5. armadnega zbora, ki jo je bil včeraj zahteval od generala Wimpffena in ki ga je vezala z levim krilom generala Ducrota, neko povelje. Še so ga razločno slišali reči:

"Ako bi se Prusi polastili Kalvarije, ne moremo ostati tukaj niti uro; vrgli bi nas nazaj v Sedan."

Odhajal je ter izginil s svojim spremstvom na ovinku debri, in ogenj se je podvojil. Očividno so ga bili opazili. Granate, ki so prihajale dole, se je odpravljalo, so pričele deževati tudi počez, od leve strani. To so bile frenoiške baterije in baterija, postavljena na Igeškem polotoku, ki je križala svoj ogenj s strelji Hattoyskega griča. Obstreljevale so vso Algerijsko planoto. Postojanka kompanije je postala strašna. Ljudje, ki so imeli dovolj opravka z opazovanjem tega, kar se je godilo pred njimi, so se zavedali zdaj še te druge nevarnosti za svojim hrbtom, ne da bi vedeli, katere izmed obeh se jim je varovati. Po vrsti je bilo ubitih troje mož; dva ranjenca sta tučila.

In tako se je zgodilo, da je dobil seržant Sappin smrtno rano, katere je pričakoval. Okrenil se je bil, videl je prihajati granato, pa se ji ni mogel več umakniti.

"Ah, na!" je dejal samo.

Njegov droben obrazek, z velikimi lepimi očmi, je bil samo globoko žalosten, brez groze. Razparalo mu je trebuh; zatarnal je:

"O, ne puščajte me tu, nesite me k ambulanci, rotim vas... Nesite me."

Rochas ga je hotel pripraviti do molčanja. Ze mu je mislil osojno reči, da s takšno rano ne gre brez miselnosti motiti dveh tovarišev, nato pa se je omečil in dejal:

"Ubogi fant, počakajte, da pridejo nosilci po vas."

Toda nesrečnej ni prestal tarnati; zdaj je jokal, brezumen od zasanjane sreče, ki mu je uhaaja z vročo krvjo.

"Nesite me, nesite me!"

Stošik Beaudoin, čigar razburjeni živec so se nedvomno krčili ob tej tožbi, je pozval dva vojaka, da iz lastne volje ponesejo seržanta v bližnji gozdček, kjer se je utegnili nahajati le-teča ambulanca. Z enim skokom sta Chouteau in Loubet prehitela ostale, vstala in prišla seržanta, prvi za rame, drugi za noge. In v naglem teku sta ga odnesla. Ali na poti sta začutila, da mu udje drevene; strepetal je še enkrat, nato je umrl.

"Glej no, mrtev je", je menil Loubet. "Pustiva ga"

Chouteau pa je srdito vztrajal. "Ali boš tekel ali ne, lenoba! Seveda, tu ga pustiva, da naju pokličejo nazaj!"

In nadaljevala sta svoj tek z mrličem tja do gozdčka, vrgla ga k znojku nekega drevesa in se izgubila. Videli so ju šele zvečer.

Ogenj se je podvojil. Sosednja baterija se je bila ravno okrepila z dvema topoma, in ob tem naraščajočem trušču se je polastil Maurice strah, blazen strah. Od kraja ni čutil tega mrzlega znoja, te bolečine slabosti v trebuhu in te neodoljive potrebe, da vstane in zdviga tulec na varen kraj. Očividno je bilo to zgolj učinek

refleksije, kakršen se dogaja največ finim in nervoznim naturam. Toda Jean, ki ga je strah, ga je zagrabil s svojo krepko roko in ga osorno primoral ostati poleg njega, ker je čital ta napad strahopetnosti v kalnem trepetanju njegovih oči. Zmerjal ga je čisto tiho in očitovsko ter se trudil zbuditi v njem čustvo sramu, ker je vedel, da se možu le z branci vrača pogum. Tudi drugi so drgetali; Pache je imel oči polne solze in je tarnal z rahlim, nehotnim jokom, podobnim joku majhnih otrok, ki ga ni mogel premagati. In Lapoulle-u se je pripetila neizogibna, takšna prekucija v drobovju, da je potegnil hlače dol, ne da bi se imel čas zateči za bližnje grmovje. Zasmehovali so ga in metal prst na njegovo nagoto, ki se je tako izpostavljala krogom in granatam. Mnogo jih je imelo takšne napade; olajševali so se med grobimi šalami, ki so vračale splošni pogum.

"Prokleti strahopetec!" je Jean ponavljal Maurice, "z roko te oplazim po obrazu, ako se ne boš vedel, kakor se spodobi! Ti vendar ne boš obel, kakor oni-le!"

Bodril ga je s temi robotostmi, ko so nenaodoma, štiristo metrov pred seboj, zagledali kakih deset mož v temnih uniformah, ki so stopili iz gozdčka. Bili so vendar že enkrat Prusi! Spoznali so njih pikelhavbe, prvi Prusi, ki so jih zagledali v dosegu svojih pušk, odkar je trajala vojaka. Drugi oddelki so sledili premu; in pred njimi so se videli oblaki prahu, ki so ga dvigale granate na tleh. Vse to je bilo fino in natančno, obrisi Prusov so bili tako rahli in razločni, podobni majhnim svinčnim vojakom, razpostavljenim v dobrem redu. Nato, ko so se usule granate gosteje, so se umaknili in zopet izginili za drevjem.

Toda Beaudouinova kompanija jih je bila videla in jih je videla še vedno na tistem kraju. Chassepotke so se bile izprožile same od sebe. Maurice je bil prvi, ki je izstrelil svojo puško; Jean, Pache in Lapoulle so se torili isto. Nobeno povelje ni bilo dano, stotnik je hotel ustaviti ogenj, udal se je šele mogočni gesti Rochasovi, ki je pomenila, da je to olajšanje potrebno. Zdjaj so vendar enkrat streljali, rabili so te naboje, ki so jih nosili okrog že nad mesec dni, se da izpalijo le enega od njih! Posebno Maurice se je razveselil ob streljanju, ki je odvrčalo njegov strah in oglušilo grmenje topov. Rob gozda je ostajal mračen in miren, noben list se ni gnil, noben Prus se ni prikazal nanovo. In vojaki so še vedno streljali na nepremična drevesa.

Nato je Maurice dvignil glavo in s presenečenjem zapazil polkovnika de Vineuilla na njegovem velikem konju — jezdec in konj nepremična, kakor da sta obadva izklesana iz kamna. Obrnjen naravnost proti sovražniku, je vztrajal polkovnik med krogami. Cel 106. polk se je bil moral umakniti semkaj; druge kompanije so polegale po sosednjih poljih. Prestrelka pušk se je polagoma širila. In mladi mož je videl nekoliko dalje zadaj tudi zastavo v krepki roki podporačnika. Ali, to ni bila več prikazen zastave, potopljena v jutranji megli. V žarečem solncu je sijal pozlačen orel, se je svetila trobojna žida v svežih barvah, dasi slavno raztrgana v bojih. V modrem nebu, ob vihranju kanonade je plapolala kakor prapor zmage.

In zakaj ne bi zmagali, zdaj, ko se bijejo? In Maurice, in vsi drugi, so divje palili svoj smodnik ter obstreljevali daljni gozd, kjer je tiho, rahlo deževalo drobnih vej.

(Dalje prihodnjic)

Pletenica

Po Victor Hugo Les Misérables, pripoveduje Ivan Vuk

Po-luksemburškem parku v Parizu blodita dva fanta. Držita se za roke. Starejšemu je nekako sedem let, mlajšemu okrog pet let. Obledena sta v cunj. Na njunima bledima obrazoma je zapisano, da sta otroka ulice, katerima je usoda doletela že v najmlajših dnevih življenja, da okusata vso grenkobo življenja.

Starejši mirno koraka po poti, mlajši pa neprestano stoka:

"Lačen sem, hudo sem lačen!"

Tako po parku blodeča, sta prišla k jezeru, ki je ležalo sredi parka. Gledala sta labode, kako mirno in dostojanstveno plavajo po jezeru.

Med tem sta prišla k jezeru tudi dve drugi osebi. Bil je to starejši gospod, kakršni štirideset let. Za roko je vodil fantka, okrog petih let, gotovo sinka. Fantek je držal pod pazduho pletenico, tak pleten kruh, ki mu ga je kupil očka, čes, ker je lačen. Ustavila sta se tudi pri jezeru, ravno nasproti potepuhoma.

Labudi so instinktivno zasutuli, da bi od tega gospoda in njegovega sina mogli dobiti nekaj pod kljun. Po navadi so jim na-

mreč ljudje radi metali hrano v vodo in se zabavali s tem, kako so jo lovili in jedli. Zaplavali so torej h gospodu in sinku.

Fantek, videč labode, je naenkrat začel jokati.

"Zakaj jokaš," se je čudil oče. "Saj ti nič ne bodo naredili!"

"Saj se ne bojim labodov," je hilpal sinko. "Ta kruh mi ne uga. Ni dober. Nič nisem lačen!"

"No, no, zato pa res ni treba jokati," ga je tolažil oče. "Vem, da ti takšen pleten kruh ne more ugajati. To ni za tebe. Vajen si slastnega kruha in potič: No, nakrmiva z njim labode!"

Fantek je zdajci prenehal jokati. Dosegel je namreč, kar si je v svoji otroški glavi zamislil. Dal je kruh očetu in prav nič mu ni bilo žal zanj. Imel je pač srečo, kar mu je srce zahotelo.

Oče je vzel kruh ter ga vrgel daleč v jezero. Tudi njemu je bilo zadovoljstvo, da je mogel nekaj dati — požrešnim labodom.

"Vidiš, vkljub temu sva naredila dobro delo", je rekel oče ves ponosen. "Velikodušno sva nakrmila uboge labode. Tudi ti moraš živeti!"

Malo sta se pogledala, kako so se labodi obrnili, da odplavajo po darilo, nato je oče prijel sinka za roko in oba sta ponosno odkorakala od jezera dalje ne-

kam po parku. Niti za trenutek jima ni prišlo na misel, da so ljudje, ki bi jim ta pletenica, ta kos kruha bila še mnogo bolj potrebna kakor pa labodom!...

Postopača — ki sta ves čas mirno stala na drugi strani in gledala kaj delata gospod in njegov sin, — sta komaj čakala, da odideta. Ko se je gospod s sinom le malce oddaljil od jezera, zaman. Bil je predaleč od brega. Valovi, katere so delali plavaljoči labodi, so kruh nalahno odpravili k bregu, vendar doseči ga še nista mogla. Ves čas je ta kos kruha plaval po umazani vodi, zdaj se nekoliko globlje pogrezal, zdaj zopet splaval na površje. Požrešni labodi so se mu približevali vedno bolj.

Naenkrat zagleda starejši fantek v bližini daljšo šibo. Hitro skoči po njo, jo vzame in akokoma zbeži nazaj k jezeru. Labodi so bili že malone pri pletenici. Fantek leže na tla in poskuša s šibo doseči pletenico. Labodi so zapazili nevarnost, ki preti njihovemu plenu.

Nastala je borba požrešnih ptic z lačnim potepuhom — za kosček kruha, vsega mokrega in od nesnažne vode blatnega.

Starejši fantek se je spenjal v jezero, se trudil, da bi dosegel pletenico, da bi mogel njegov tovariš vsaj se nekoliko najesti. Naposled se mu je posrečilo do-

Organizatorji avtne unije CIO paradirajo pred tovarno Ford Motor Co. v Dearbornu, Mich., z napis, ki pozivajo delavce v unijo.

seči kruh. Privlekel ga je k bregu, takorekoč že izpod kljunov labodovih. Dvignil ga je iz vode. Kruh je bil, ker je pač že precej časa plaval po vodi, prej podoben vsemu drugemu, samo ne kruhu. Oba fantka sta pohlepno gledala ta zalozaj. Starejši se je obrnil k mlajšemu in rekel:

"Na, jedi!"

Ves arešen je vzel mlajši pletenico in vgriznil vanjo. Nič mu ni bilo mar, da se je iz cedila umazana voda.

Starejši fantek, akoravno se je zvijal od lakote, ni hotel vzeti grizljaja, ker je vedel, da tovariš že nekaj dni ni jedel in da je ta kruh njegovo prvo kosilo po nekaj dnevih.

"Tisoč in ena..."

Martel

Služkinja Katia Čater je šla po ulici. Iskala je službe. Gospa Pavla Bogataj, žena višjega inženjerja, jo je odpustila, češ, mož njen, gospod višji inženir, je prestavljen v drugo mesto. Ona, gospa Pavla, mora za njim, zato ne potrebuje več služkinje.

Teden dni je že iskala službe. Ni je še dobila. Gospa Pavla pa ji dolguje še petintrideset in pol dinarja od zaslužka. Ni imela drobiža, ko je Katia odhajala, pa ni mogla dati. Bo dala pozneje.

In Katia je računala s temi petintrideset in pol dinarjev. Denarja ima že zelo malo. Komaj da si kupi za kosilo mleko in kruh.

Ko tako vzgledljiva v teh petintrideset in pol dinarja gre po ulici, nenadoma zagleda, da prihaja gospa Pavla. Lepo oblečena, gibčna, elegantna.

Katia si je pomislila:

"Poprosim jo."

Ko je prišla gospa Pavla mimo, je rekla Katia:

"Prosim, milostiva, petintrideset in pol dinarja še imam za dobiti, kakor veste. Nujno jih potrebujem. Službe iščem."

Hitro je izgovorila vse to, da bi ne zadrževala gospe Pavle.

"Dobro, dobro," je rekla Pavla. "Dobiš jih, zdaj pri sebi nimam denarja."

In odšla je naprej, z vzbočenimi rameni, kakor bi hotela reči, kaj jo nadleguje ta pocetna ženska.

Ali Katia je nekaj zagrabila. Škrb, lakota, obupanost jo je ohrabrila, da je zbežala za gospo Pavlo in rekla:

"Gospa, prosim za dolžnih petintrideset in pol dinarjev. Gospa, samo za svoj zaslužek prosim in nič drugega."

"Kaj me nadleguje, nesramnica", se je razjezila gospa. "Nič ne dam. Dobila si, kar si zaslužila."

In gospa hoče dalje.

"Ne, gospa. Svoj zaslužek zahtevam."

V njenem glasu je bila ostrina. Stala je pred gospo z zahtevalajočimi očmi, ki so bila kakor oči orjaka.

Gospa jo odrine.

Katia pa, vsa odločna, jo zagrabila za prsi.

"Ali boste plačali moj zaslužek? Ves dan še nisem imela ničesar v ustih. Vi ste pa siti in niti mojih petintrideset in pol dinarjev nečete plačati. Plačajte!"

Gospa Pavla je zamahnila s sončnikom. Udarila je Katia, da se je ročaj prelomil.

Tedaj se Katia tudi ni več premagovala. Stresla je gospo z vso srditostjo. Gospa je videla, da je preslaba, je začela kričati. Iztrgala se je in zbežala v

bližnjo hišo, kjer je bila njena šivilja.

Katia ni odšla. Hodila je pred hišo gor in dol in čakala. Kar tako gospe ne izpusti. Mora dobiti tistih njenih petintrideset in pol dinarjev.

Nekoliko se je pomirila.

"Morda vendar uvidi, da moram tudi jaz jesti in da mi tisti zaostanek iz mojega zaslužka plača."

Ali gospe ni bilo. Pač pa je prišel stražnik.

"Kaj delate tu?"

"Službe iščem," je odgovorila Katia.

"Listine?"

"Imam samo delavsko knjižico. Bila sem v službi."

"Pokažite!"

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časne knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene jmerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY

2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
Telefon Rockwell 4904

Tam se dobe na željo tudi vsa utmerna pojasnila
CHICAGO, ILL.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI

Koledar 1941

Peatra zbirka kratkih povesti, zanimivih šankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zaslu-
duje svetovne dogodke.

Citajte zanimiv članek:

"O LOVU IN LOVCIH,"

ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vsoto lahko pošljete v šankmah po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije semljivi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA FRED SE-DANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA
ŠE DANES

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enake, za člana ali nečlane \$4.00 na leto naročnina. Ker pa člani še plačajo pri zasneženosti \$1.00 na teden, so jim to prišteje k naročnini. Torej vsak član in vsaka družina je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina, gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, teden, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupaj naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storite, tedaj mora upravništvo snizati datum za to vsoto naročnika.

Cena lista Prosveta je:

Za Zdrž. države in Kanado \$6.00	Za Člone in Chicago je...
1 teden in..... 4.00	1 teden in..... 4.00
2 tednika in..... 8.00	2 tednika in..... 8.00
3 tednike in..... 12.00	3 tednike in..... 12.00
4 tednike in..... 16.00	4 tednike in..... 16.00
5 tednikov in..... 20.00	5 tednikov in..... 20.00

Za Evropo je.....\$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plačilo in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ,

2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priloženo pošljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime.....Čl. družina.....
Naslov.....
Ustavite teden in ga pripišite k moji naročnini od sledečih dni moje družine:
2).....Čl. družina.....
3).....Čl. družina.....
4).....Čl. družina.....
5).....Čl. družina.....
Mesto.....Država.....
Nov naročnik.....Star naročnik.....